

Nieuws Biodiversiteitsherstel

Natuurmonumenten gooit het roer om: minder bomenkap en meer bossen

Beeld Getty Images

Natuurmonumenten gaat minder bomen kappen en zich hard maken voor meer bos in Nederland. De organisatie wil luisteren naar forse kritiek uit de achterban.

Joop Bouma 3 juli 2019, 1:00

Na een enquête onder leden en niet-leden gooit de natuurorganisatie het roer om. Een grootschalig kapproject – het rooien van dertig hectare bos op de Sallandse Heuvelrug in Overijssel wordt voorlopig stilgelegd, hoewel de organisatie erbij blijft dat ingrijpen daar nodig is voor herstel van soorten en natuurwaarden. Er zijn in het gebied ondanks protesten al duizenden bomen gekapt. Samen met de provincie en Staatsbosbeheer wil Natuurmonumenten bekijken of biodiversiteitsherstel ook haalbaar is zonder grootschalige bomenkap.

Natuurmonumenten is daarnaast met het bedrijfsleven in gesprek om buiten de bestaande natuurgebieden nieuw bos aan te leggen.

Er moeten tienduizenden hectaren bos bij, vindt de organisatie, die nu 100.000 hectare natuur beheert.

Op tal van plaatsen in het land lopen burgers te hoop tegen bomenkap in en buiten natuurgebieden. Gemeenten en provincies die langs lanen en wegen bomen willen rooien, krijgen vaker te maken met felle kritiek. Ecologe Judith Slagt van ARK Natuurontwikkeling verklaart die massale weerstand uit een toenemende ongerustheid over de teruggang van de soortenrijkdom.

“Het gaat slecht met insecten, slecht met weidevogels, er is net een rapport verschenen waarin staat dat de biodiversiteit achteruit holt. Ik denk dat bij veel mensen het kwartje is gevallen: de natuur staat er slecht voor. Het kappen van bomen versterkt dat gevoel”, zegt ze vandaag in een interview met Trouw.

Woede

De kap van duizend knotwilgen langs de Bernisse op Voorne-Putten leidde vorig jaar tot veel woede en onbegrip. De heemraad werd ter verantwoording geroepen over de kaalslag.

Duizend knotwilgen langs de Bernisse op Voorne-Putten werden vorig jaar gekapt. Beeld Arie Kievit

Het waterschap Hollandse Delta betreurde de commotie. Heemraad Lies Struik: “We zijn verrast door zo veel negatieve reacties en dat was nooit onze bedoeling geweest. We gaan er alles aan doen om het vertrouwen te herstellen.” De bedoeling was om de jonge knotwilgen te rooien, maar ook de wilgen van veertig jaar oud zijn meegenomen.

Na de storm van kritiek zette Natuurmonumenten afgelopen voorjaar de bomenkap al tijdelijk stil. Besloten werd eerst de achterban te raadplegen. Bijna 10.000 leden en niet-leden vulden een enquête in. Ook is in de provincies met groepen leden gepraat. De deelnemers steunen in grote lijnen het beleid van de organisatie, maar er zijn ook kanttekeningen.

Bijna zes van de tien ondervraagden vindt dat Natuurmonumenten kleine stukjes bos mag kappen om landschappen open te maken of met elkaar te verbinden, maar voor bijna 70 procent kan dit alleen als kappen echt nodig is voor de overleving van plant- en diersoorten.

Uitdunnen

Bijna eenderde is het hier niet mee eens. Die groep wil dat de natuurorganisatie niet ingrijpt in de natuur. “We hebben gezocht naar mogelijkheden om ook rekening te houden met de minderheid die er anders over denkt”, aldus directeur Marc van den Tweel. “Wij delen dezelfde passie als natuurliefhebbers: het koesteren, beschermen en versterken van de natuur in Nederland. Maar natuur heeft ruimte nodig en daarom moeten we soms ingrijpen.”

Van de deelnemers aan de enquête vindt 90 procent dat Natuurmonumenten na het rooien van bestaand bos voor meer heide of voor andere open landschapstypen, op andere plekken bomen moet aanplanten. Driekwart vindt dat de organisatie een belangrijk deel van gekapt hout in het bos moet laten liggen om de biodiversiteit te bevorderen.

Ook Staatsbosbeheer, beheerder van 273.000 hectare, voelt de druk. De organisatie onderzoekt of houtkap voor natuurherstel (bijvoorbeeld om te voldoen aan afspraken in het Europese natuurbeschermingsprogramma Natura2000) kan worden voorkomen of beperkt.

Maar Staatsbosbeheer zal het reguliere beheer van de natuurgebieden niet veranderen, aldus minister Carola Schouten (landbouw en natuur) afgelopen week in antwoord op vragen uit de Tweede Kamer.

Het uitdunnen van bossen en het oogsten van hout voor de verkoop gaat in de staatsbossen gewoon door. De organisatie verdiende vorig jaar ongeveer 13 miljoen euro netto aan de verkoop van hout en biomassa. Bij Natuurmonumenten liggen die inkomsten rond de 2,7 miljoen.